

Dosarul nr. 3ra-188/22
2-18207727-01-3ra-18022022

Prima instanță: Judecătoria Chișinău sediul Rîșcani (jud. M. Gandrabur)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Minciuna, E. Palanciuc, V. Clima)

ÎNCHEIERE

20 aprilie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Nina Vascan
Nicolae Craiu

examinând admisibilitatea recursului depus de Societatea cu Răspundere Limitată „Apă Bună Trade”, reprezentată de avocatul Aurel Lefter

în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată a Societății cu Răspundere Limitată „Apă Bună Trade” împotriva Inspectoratului de Stat al Muncii cu privire la contestarea actului administrativ individual defavorabil

împotriva deciziei din 1 decembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respinsă cererea de apel depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Apă Bună Trade”, reprezentată de avocatul Aurel Lefter împotriva hotărârii din 3 februarie 2021 a Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani, prin care a fost respinsă ca neîntemeiată acțiunea

constată:

La 10 decembrie 2018, SRL „Apă Bună Trade” a depus cerere de chemare în judecată împotriva Inspectoratului de Stat al Muncii, persoană terță Eleonora Boian cu privire la contestarea actului administrativ individual defavorabil.

În motivarea acțiunii a indicat că procesul-verbal nr. IMS-2018-PVA-71 din 21 septembrie 2018 privind cercetarea accidentului de muncă grav este emis contrar prevederilor legale, dat fiind faptul că Inspectoratul de Stat al Muncii a dat o calificare greșită cazului produs la 11 aprilie 2018, când Eleonora Boian a fost invitată de către Vasile Rusu, șef al secției de producere a SRL „Apă Bună Trade” la secția de fabricare a apei minerale și a băuturilor răcoritoare din cadrul societății, pentru a discuta în privința angajării în cadrul întreprinderii în calitate de operatoare, în vederea suplinirii postului vacant ca urmare a cererii de demisie formulate de Svetlana Malic.

A susținut că Eleonora Boian a fost anterior angajată în cadrul companiei predecesoare a SRL „Apă Bună Trade”, care avea în gestiune secția de producere Micăuți, astfel fiind familiarizată cu programul de activitate al subdiviziunii, a venit la întreprindere la data de 11 aprilie 2018, la începutul programului de lucru al muncitorilor, și anume la ora 06:30, ajutând din proprie inițiativă foștii colegi de lucru pe care îi cunoștea, să descarce și să încarce buteliile în mașină.

Ulterior, la ora 08:00, Vasile Rusu, împreună cu Eleonora Boian și Svetlana Malic au mers la secția unde este amplasat utilajul de producere a sticlelor din polietilenă, cu scopul ca Eleonora Boian să urmărească procesul pentru a vedea dacă este sau nu de acord să se angajeze în funcția de operator al utilajului de umflare a sticlelor din polietilenă de model IIAB 600 (3501), întrucât anterior, în cadrul întreprinderii precedente, ocupase un alt loc de muncă.

Ca urmare, în timpul în care Svetlana Malic activa la locul său de muncă și, concomitent, făcea demonstrația privind modul de funcționare a utilajului respectiv, câteva sticle au căzut sub utilaj, iar Eleonora Boian, care doar urmărea procesul, s-a aplecat instinctiv, fără a primi nicio indicație sau solicitare în acest sens, pentru a ridica sticlele căzute.

În rezultat, operatorul Svetlana Melnic a reacționat imediat și a apăsat butonul de avariere, însă matricea care s-a deschis a strâns puțin mâna dreaptă a Eleonorei Boian.

A relevat că evenimentul descris mai sus nu reprezintă un accident de muncă, Eleonora Boian nefiind salariată în cadrul SRL „Apă Bună Trade”, aceasta nefiind admisă la muncă, astfel că Inspectoratul de Stat al Muncii ilegal a întocmit procesul-verbal nr. ISM-2018-PVA-71 din 21 septembrie 2018, cu încălcarea normelor legale în vigoare și fără a fi competent să examineze și să emită acte în această privință.

A punctat că Eleonora Boian a fost invitată la întreprindere exclusiv pentru a face cunoștință cu modul de lucru al utilajului și pentru a se determina dacă își dorește sau nu să fie angajată în funcția de operator.

A menționat că Boian Eleonora nu a fost admisă la muncă de către Vasile Rusu pe data de 11 aprilie 2018, așa cum eronat a concluzionat inspectorul de muncă, ci din proprie inițiativă a participat la încărcarea și descărcarea sticlelor.

Astfel, participarea Eleonorei Boian la încărcatul, descărcatul sticlelor, împreună cu unii dintre foștii săi colegi nu poate constitui dovada faptului că dânsa ar fi fost admisă la muncă, deoarece nu a primit de la nimeni, și cu atât mai mult de la persoane cu funcție de răspundere în unitate, indicații de a participa la încărcatul-descărcatul buteliilor sau de a îndeplini alte atribuții legate sau nu de funcția de operator.

A considerat că inspectorul de muncă în mod fals a indicat în procesul-verbal contestat că întreprinderea ar fi admis-o pe Eleonora Boian în calitate de practicant la lucru la semiautomatul de umflare a sticlelor, deoarece asemenea funcție/calitate nu exista, iar Eleonora Boian nu a fost admisă la muncă și nu a fost încheiat un contract individual de muncă, deci la data producerii accidentului dânsa nu avea statut de salariat, aceasta fiind invitată doar pentru a urmări procesul de producție și nicidecum să participe nemijlocit la derularea lui.

În consolidarea poziției, precum că accidentul produs nu este unul de muncă, a făcut trimitere la ordonanța din 2 august 2018 a Procuraturii r-nului Strășeni privind refuzul în pornirea urmăririi penale și clasarea procesului penal, pe motiv că nu au fost stabilite condițiile laturii obiective a infracțiunii prevăzute de art. 183 Cod penal, ce se caracterizează prin acțiunea sau inacțiunea de încălcare a regulilor de securitate în muncă.

A opinat că pârâțul în mod eronat a clasificat accidentul ca unul grav fără a-și fortifica concluziile pe norme juridice relevante și pertinente, astfel încât procesul-verbal disputat conține date denaturate, mai mult, lipsește legătură de cauzalitate între accidentul produs și constatările medicale.

Și-a întemeiat pretențiile în baza art. 11, 17 alin. (1) lit. a), 26 alin. (1) lit. a) și b) din Legea contenciosului administrativ nr. 793-XIV din 10 februarie 2000, art. 1 alin. (3) din Legea privind Inspectoratul de Stat al Muncii nr. 140 din 10 mai 2001.

A solicitat admiterea acțiunii și anularea în tot a procesului-verbal nr. ISM-2018-PVA-71 din 21 septembrie 2018 privind cercetarea accidentului de muncă grav, întocmit de Inspectoratul de Stat al Muncii, inspector de muncă Ion Fisticanu, ca fiind ilegal în fond și emis contrar prevederilor legale.

Prin încheierea protocolară din 3 decembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani, au fost atrași în proces în calitate de persoane terțe angajații SRL „Apă Bună Trade”, Vasile Rusu și Melnic Svetlana.

Prin hotărârea din 3 februarie 2021 a Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani, a fost respinsă ca neîntemeiată acțiunea.

La 9 februarie 2021, SRL „Apă Bună Trade”, reprezentată de avocatul Aurel Lefter a depus apel nemotivat împotriva hotărârii din 3 februarie 2021 a Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani, iar la 19 martie 2021, prin intermediul oficiului poștal, a fost prezentată motivarea apelului, solicitând admiterea acțiunii, casarea integrală a hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi decizii de admitere a acțiunii.

Prin decizia din 1 decembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, a fost respinsă cererea de apel depusă de SRL „Apă Bună Trade”, reprezentată de avocatul Aurel Lefter împotriva hotărârii din 3 februarie 2021 a Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani.

Întru argumentarea soluțiilor adoptate, instanțele de judecată ierarhic inferioare au reținut că în cazul accidentelor de muncă, autoritatea de cercetare a accidentelor de muncă aparține Inspectoratului de Stat al Muncii, motiv pentru care întocmirea procesului-verbal de către inspectorul de muncă din cadrul autorității pârâte corespunde exigențelor legale referitoare la competență.

La fel, au remarcat instanțele de judecată că la materialele cauzei, se atestă existența raporturilor de muncă între SRL „Apă Bună Trade”, în calitate de angajator, și Eleonora Boian, în calitate de angajat, deoarece calitatea ultimei, în lipsa unui contract individual de muncă încheiat de părți, reiese din acordarea accesului dânzei la încărcarea și descărcarea buteliilor din mașină și în secția de fabricare a apei minerale și a băuturilor răcoritoare în vederea prestării lucrărilor.

Subsecvent, instanțele de judecată inferioare au stabilit că accidentul ce a avut loc la 11 aprilie 2018 se încadrează în noțiunea de accident de muncă individual, deoarece s-a petrecut în timpul muncii Eleonorei Boian, care deținea calitatea de angajat al SRL „Apă Bună Trade”, respectiv în timpul îndeplinirii sarcinii de muncă, iar acesta a fost determinat de nerespectarea de către angajator a obligațiilor în domeniul securității muncii, fiind succedat cu accidentul de muncă grav.

În consecință, a fost consemnat că în prezenta cauză, autoritatea pârâtă nu a acționat în contradictoriu cu drepturile SRL „Apă Bună Trade” și nu a admis nicio intervenție ilicită în acestea, actul emis fiind conform legii și emis de autoritatea abilitată conform procedurii stabilite.

Deopotrivă, instanțele de judecată ierarhic inferioare au conchis că tranzacția de împăcare din 25 ianuarie 2019, încheiată între Boian Eleonora și SRL „Apă Bună Trade” consolidează vinovăția ultimei în producerea evenimentului disputat în speță și repararea prejudiciului cauzat astfel, și nicidecum nu infirmă caracterul de muncă al evenimentului, în conținutul tranzacției făcându-se referiri la noțiuni gen ”persoană accidentată”, ”accident”, ”prejudiciu material și moral”, ”ajutor material”, noțiuni caracteristice relațiilor de muncă.

Mai mult, prin tranzacția enunțată, a existat o tentativă de a anula indirect prin act juridic civil un act al autorității publice investit cu formulă executorie obligatorie, înserând în ea constatări declarative precum că ”accidentul s-a produs urmare a culpei persoanei accidentate”.

La 21 decembrie 2021, SRL „Apă Bună Trade”, reprezentată de avocatul Aurel Lefter a depus recurs împotriva deciziei din 1 decembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a deciziei recurate și a hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi decizii de admitere a acțiunii.

În motivarea recursului a apreciat decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe ca fiind total ilegale și neîntemeiate, pasibile de casare, deoarece au fost adoptate cu încălcarea normelor de drept material, iar instanța de apel a îngădit și dreptul de acces la justiție, garantat de art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

A reiterat caracterul ilegal al actelor judecătorești de dispoziție prin prisma aspectelor de fapt și de drept menționate în cererea de chemare în judecată și în cererea de apel.

A accentuat că atât prima instanță, cât și instanța de apel, în mod neîntemeiat și contrar prevederilor legale, au calificat accidentul produs drept accident de muncă, astfel greșit menținând procesul-verbal nr. ISM-2018-PVA-71 din 21 septembrie 2018 privind cercetarea accidentului de muncă grav.

Suplimentar, a mai comunicat că instanța de apel în mod arbitrar a respins cererea de amânare depusă de reprezentantul SRL „Apă Bună Trade”, deoarece acesta a fost în imposibilitate efectivă de a participa la ședința de judecată stabilită pentru data de 1 decembrie 2021, pe motiv că la data respectivă, a fost antrenat în examinarea unei alte cauze la Judecătoria Orhei sediul central, care a fost stabilită la data de 15 octombrie 2021.

Totodată, a evidențiat că anterior a solicitat amânarea ședinței de judecată stabilită pentru data de 10 noiembrie 2021, pe motiv că a fost infectat cu virusul SARS-Cov-2.

La fel, a indicat că la data de 10 noiembrie 2021, nu a avut acces la agenda personală și, respectiv, nu a avut posibilitatea de a identifica zilele în care avea fixate alte ședințe de judecată, pentru a evita suprapunerea ședințelor de judecată.

Mai mult, a obiectat și faptul că nu a recepționat referința depusă de către intimat.

La 21 februarie 2022, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa Inspectoratului de Stat al Muncii, Eleonorei Boian, lui Vasile Rusu și Svetlanei Malic copia cererii de recurs depuse de SRL „Apă Bună Trade”, reprezentată de avocatul Aurel Lefter, fiindu-le explicat dreptul de a depune referință asupra recursului declarat, fiind recepționată de către Inspectoratul de Stat al Muncii la 24 februarie 2022, de către Eleonora Boian și Vasile Rusu la 25 februarie 2022, iar în privința Svetlanei Malic, corespondența a fost restituită cu mențiunea „plecat” (f. d. 89, 90, 91, 92-93 vol. II).

La 2 martie 2022, prin intermediul poștei electronice, Inspectoratul de Stat al Muncii a depus referință la recursul declarat de SRL „Apă Bună Trade”, reprezentată de avocatul Aurel Lefter, solicitând respingerea acestuia și menținerea în vigoare a deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe.

Până la data examinării admisibilității recursului, alți participanți la proces nu au făcut uz de dreptul de a depune referință.

În conformitate cu art. 244 alin. (1) Cod administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

Potrivit art. 245 alin. (1) Cod administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar.

Alineatul (2) al aceluiași articol prevede că motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

În speță, se constată că dispozitivul deciziei Curții de Apel Chișinău a fost pronunțat la 1 decembrie 2021 (f. d. 57 vol. II).

Prin urmare, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reține că SRL „Apă Bună Trade” s-a conformat prevederilor legale și a depus recursul la 21 decembrie 2021, în termenul legal.

Examinând temeiurile invocate în recursul depus de Societatea cu Răspundere Limitată „Apă Bună Trade”, reprezentată de avocatul Aurel Lefter, în raport cu materialele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră inadmisibil, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 246 alin. (1) Cod administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, iar în acord cu alin. (2) din art. 246 Cod administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f). Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține cu valoare de principiu jurisprudențial, că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reține că, Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevelopativ al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de Apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare *ex officio* a erorilor de drept.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245 alin. (2) Cod administrativ. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această

privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În circumstanțele menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de Societatea cu Răspundere Limitată „Apă Bună Trade”, reprezentată de avocatul Aurel Lefter.

În conformitate cu art. 230 și 246 Cod administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul depus de Societatea cu Răspundere Limitată „Apă Bună Trade”, reprezentată de avocatul Aurel Lefter se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Ala Cobăneanu

judecătorii

Nina Vascan

Nicolae Craiu